

Kampanja „Vidiš li me? Dikhes lji man? Da li m vez?“

*„Države stranke su suglasne da **odgoj i obrazovanje djeteta** treba usmjeriti prema **razvoju osobnosti, talenata i najviših potencijala duševnih i tjelesnih sposobnosti djeteta**“*

dio članka 29. Konvencije o pravima djeteta, ratificirane od strane Republike Hrvatske 1991.godine

Povodom **25. obljetnice Konvencije o pravima djeteta** Mreža podrške romskoj djeci REYN-Hrvatska pokreće kampanju „Vidiš li me? Dikhes lji man? Da li m vez?“ kojom se javnost želi upozoriti na **položaj romske djece u obrazovanju**, kao i na važnost **prepoznavanja njihovih potencijala** od strane **odgajatelja, učitelja, obrazovnih vlasti i drugih državnih institucija te šire zajednice**. Kampanja se provodi pod pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske dr. Ive Josipovića.

Romska djeca nalaze se u nepovoljnom položaju za uspješno školovanje i uključivanje u društvo, o čemu svjedoči i činjenica da **tek oko trećina djece završi osnovnoškolsko obrazovanje** (UNDP, 2014). Faktori koji utječu na ovu činjenicu su isprepleteni, a uključuju prije svega **siromaštvo**, neadekvatnost odgojno-obrazovnog sustava koji ne uvažava činjenicu da djeca ne govore hrvatski jezik te raznolike vrste **diskriminacije**. Svi ovi faktori ne samo da utječu na to kakav će biti uspjeh romske djece u odgoju i obrazovanju, već i na način na koji ćemo, kao društvo, cijeniti romsku djecu – kao i na način na koji će ona sama sebe cijeniti.

Ovom kampanjom želimo upozoriti na ono što **svaka osoba ili institucija** koja direktno brine o romskoj djeci **može učiniti** kako bi ih podržala da prevladaju barem dio prepreka koje im priječe uspješno školovanje. Smatramo da je u zoni utjecaja svakog pojedinca ili institucije **način na koji će vidjeti romsko dijete**. Vidimo li u njemu neodgojeno dijete koje, kao ni njegovi roditelji, ne mari za osobnu higijenu i školovanje? Ili vidimo dijete koje živi u teškim uvjetima, ali koje uz našu podršku može postati liječnicom, kuharom ili učiteljem?

Što možemo učiniti – tri važna koraka

1. U izgradnji podržavajuće kulture u vrtićima, školama i društvu trebamo **imati visoka očekivanja od djeteta**, jer djeca tada grade svoje samopoštovanje i poboljšavaju svoja obrazovna postignuća, osjećajući se kompetentnijima. Štoviše, **očekivanja u odgojno-obrazovnom sustavu** djeluju kao **samoispunjavajuće proročanstvo**, pogotovo kod **djece iz ranjivih skupina**.

2. Drugi važan korak je **njegovanje višestrukih identiteta**. Ukoliko društvo dijete identificira samo s jednim slojem njegovog identiteta i još k tome ono što prvo vidi kod djeteta i negativno vrednuje, onda su šanse da će dijete uvažavati i pozitivno vrednovati samo sebe minimalne. Upravo se djecu Rome identificira na taj način – kroz pripadnost romskoj populaciji, i to često isključivo temeljem onoga što vidimo kao boju kože. Ukoliko uz to

društvo u kojemu dijete živi tretira kulturu iz koje ono dolazi fiksnom i nepromjenjivom ('njegov način života'), djeca se još više stigmatiziraju, jer se prenaglašava jedna dimenzija njihovog identiteta i to često s negativnom konotacijom.

S druge strane, ako dijete sebe vidi kroz niz slojeva (djevojčica, atletičarka, učenica, Romkinja) od kojih su mnoge stvar njezinog izbora, sebe doživljava kao autonomnu osobu koja ima mogućnost izbora i zbog toga se dobro osjeća. Dijete ne smijemo vidjeti isključivo kao romsko dijete, već uvažiti činjenicu da je svako dijete jedinstvena priča o onome što je ono bilo i doživjelo, ali i o onome što će postati i doživjeti.

3. Mnoga romska djeca u školu dolaze s nedovoljnim razumijevanjem hrvatskog jezika. U isto vrijeme od njih se očekuje da na hrvatskom jeziku uče i izvršavaju zadatke, što predstavlja prepreku njihovom razvoju i dostizanju postignuća koja su u skladu s njihovim potencijalima. Također, u našem društvu se prvi jezici romske djece ne cijene jednako kao ostali jezici. **Dvojezičnost i višejezičnost romske djece** trebamo prepoznati kao **vrijednost**, u odgojno-obrazovnim ustanovama i u društvu. Trebamo **podržavati razvoj djetetovog prvog jezika (onoga kojeg govori u svom domu) i na primjeren način poučavati ga na hrvatskom jeziku**, s kojim se romska djeca **prvi put susreću kad krenu u školu**.

Ova tri koraka neće u potpunosti riješiti nedostatak resursa u kojima romska djeca oskudijevaju. Jedini način da se ti problemi u potpunosti riješe jest da se **iskorijeni siromaštvo**. Međutim, generacije romske djece nemaju vremena čekati da se to dogodi. Zbog toga se moramo usredotočiti na ono na što, kao odgajatelji, učitelji i građani, možemo utjecati sada – na naše vlastito viđenje djece Roma i našu vlastitu pedagošku praksu.

Što je Mreža podrške romskoj djeci REYN-Hrvatska?

Mreža podrške romskoj djeci REYN-Hrvatska osnovana je u veljači 2014. i okuplja institucionalne i individualne članove koji rade s romskom djecom, obiteljima i zajednicama s područja čitave Hrvatske. Aktivnosti Mreže koordinira nevladina ustanova Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak'. Rad Mreže financiran je sredstvima iz Europskog socijalnog fonda.

Kako se možete pridružiti kampanji?

Svatko od nas može širiti poruku kampanje u svojoj užoj i široj zajednici – postati zagovornikom/com prava romske djece u zbornici, kod kuće, u autobusu, u razredu, na Facebooku ili na ulici. Svatko od nas može odgovoriti na pitanje „Vidiš li me? Dikhes lji man? Da li m vez?“ i pritom znati da:

'Vidim te' znači 'vjerujem u tebe i podržavam te'.

'Vidim te' znači 'slušam te'.

'Vidim te' znači 'vidim sve što jesi i što možeš postići'.

Mreža podrške romskoj djeci REYN-Hrvatska

www.reyn-hrvatska.net

<https://hr-hr.facebook.com/reyn.hrvatska>

reyn@korakpokorak.hr